

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 140/05-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. augusta 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányu prerokoval sťažnosť Ing. F. L., B., zastúpeného advokátkou JUDr. M. H., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 20 C 71/92, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. F. L., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 20 C 71/92 p o r u š e n é b o l o .

2. Krajskému súdu v Bratislave p r i k a z u j e v konaní sp. zn. 20 C 71/92 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. F. L., p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiattisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Bratislave j e p o v i n n ý nahradiť trovy právneho zastúpenia Ing. F. L., vo výške 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) právnej zástupkyňi JUDr. M. H. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti Ing. F. L., vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bola 1. apríla 2005 doručená sťažnosť Ing. F. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. H., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 20 C 71/92.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 140/05-7 z 11. mája 2005 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Predsedníčka krajského súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá jej bola doručená 30. júna 2005, vyjadrila, že krajský súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 13. júla 2005 oznámila, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného

súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 2. apríla 1992 podal na Okresnom súde Bratislava – vidiek (ďalej len „okresný súd“) žalobu o vydanie veci voči odporcovi V., š. p., R. Okresný súd žalobu z dôvodu svojej nepríslušnosti postúpil 17. augusta 1992 krajskému súdu.

Krajský súd rozsudkom č. k. 20 C 71/92-89 zo 14. júna 1994 (správne č. k. 20 C 71/92-79 zo 14. apríla 1994, pozn.) žalobu sťažovateľa zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 1 Co 80/94 zo 16. februára 1995 rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd rozsudkom č. k. 20 C 71/92-143 zo 7. októbra 1996 žalobu sťažovateľa zamietol. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Co 40/97, 1 Co 61/97 zo 16. októbra 1997 rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľ uvádza, že od 19. októbra 1997 krajský súd nariadil len dve pojednávania, z toho jedno v roku 2003 bolo stanovené „*márne*“.

Sťažovateľ podal predsedovi krajského súdu 3. mája 2004 sťažnosť na prieťahy v konaní. Predseda krajského súdu na uvedenú sťažnosť reagoval 3. júla 2004 oznámením o predĺžení lehoty na jej vybavenie. Sťažovateľovi bola odpoveď na jeho sťažnosť doručená 29. marca 2005.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní sp. zn. 20 C 71/92 a prikázal krajskému súdu konať v uvedenej veci bez zbytočných prieťahov.

Zároveň sťažovateľ požaduje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 1 950 000 Sk s ročným úrokom 19 % od 2. apríla 1992 až do zaplatenia.

Ústavný súd výzvou z 21. júna 2005 požiadal predsedníčku krajského súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadrila k sťažnosti sťažovateľa. Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení z 11. júla 2005 uviedla, že nahliadnutím do predmetného spisu zistila, že súd konal vo veci plynulo až do 13. júna 2003, keď sa konalo posledné pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom výsluchu svedka.

Predsedníčka krajského súdu sa ďalej vyjadrila, že v tomto prípade ide o vec mimoriadne skutkovo a právne náročnú (nároky vyplývajúce z duševného vlastníctva) najmä s ohľadom na zložitosť jej dokazovania. Uvedené skutočnosti potvrdzuje aj okolnosť, že v danej veci bolo už dvakrát meritórne rozhodnuté, pričom v oboch prípadoch boli rozhodnutia odvolacím súdom zrušené. V súlade s právnym názorom odvolacieho súdu je neustále potrebné vykonávať vo veci ďalšie dokazovanie, ktoré je mimoriadne obťažné vzhľadom na dlhý časový odstup od obdobia, v ktorom sa skutkový dej odohral (rok 1991), ako aj z dôvodu zániku pôvodného odporcu.

Zákonná sudkyňa v uvedenej veci sa musí vysporiadať s nadmerným počtom pridelených vecí, ale s prihliadnutím na to, že neprimerané pracovné zaťaženie zákonného sudcu nemôže byť dôvodom porušovania základného práva účastníka na konanie bez zbytočných prieťahov, predsedníčka krajského súdu skonštatovala objektívny prieťah v predmetnom konaní v období od 13. júna 2003 do 15. marca 2005, ktorý vznikol z dôvodu veľkého počtu nápadu vecí do oddelenia zákonného sudcu, ako aj z dôvodu jeho preradenia do ďalších súdnych oddelení, v ktorých prevzal spisy po predchádzajúcich sudcoch.

Predsedníčka krajského súdu ďalej zdôraznila aj skutočnosť, že samotná zdĺhavosť daného konania je zapríčinená aj nedostatkami v podaniach sťažovateľa (odstraňovanie väd žalobného návrhu), ale aj neustálym doplňovaním dokazovania potrebného na preukázanie nároku sťažovateľa (opakované výsluchy svedkov, súčinnosť tretích osôb).

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, stanoviska predsedníčky krajského súdu a najmä podrobného preštudovania spisu krajského súdu sp. zn. 20 C 71/92 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 3. apríla 1992 návrh na začatie konania – žalobu o vydanie veci týkajúcej sa duševného vlastníctva s prílohami proti odporcovi. Okresný súd nariadil 22. apríla 1992 termín pojednávania na 4. máj 1992. Na pojednávaní 4. mája 1992 bolo zistené, že sťažovateľ neuhradil súdny poplatok a bolo mu uložené doplniť a upresniť petit svojej žaloby.

Okresnému súdu bolo 11. mája 1992 sťažovateľom doručené doplnenie a upresnenie petitu. Okresný súd vydal 7. júla 1992 pokyn na predloženie spisu zákonnému sudcovi, pričom 16. júla 1992 bol stanovený termín pojednávania na 24. júl 1992. Okresný súd na pojednávaní 24. júla 1992 uznesením vyslovil svoju vecnú nepríslušnosť s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia (č. k. 13 C 79/92-12 z 12. augusta 1992) bude vec postúpená krajskému súdu ako súdu prvého stupňa.

Okresný súd vydal 17. augusta 1992 pokyn na doručenie uznesenia č. k. 13 C 79/92-12 z 12. augusta 1992 účastníkom konania. Predmetný spis bol doručený krajskému súdu 8. októbra 1992. Krajský súd pokynom z 9. októbra 1992 vyzval sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku v určenej lehote. Sťažovateľ vo vyjadrení z 21. októbra 1992 oznámil krajskému súdu čiastočné späťvzatie návrhu na začatie konania a požiadal o zníženie súdneho poplatku za podaný návrh.

Krajský súd vydal 26. októbra 1992 pokyn na doručenie žaloby sťažovateľa právnej zástupkyňi odporcu na vyjadrenie v určenej lehote a 20. novembra 1992 nariadil termín pojednávania na 15. december 1992. Na pojednávaní 15. decembra 1992 vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom doplnenia

dokazovania a sťažovateľovi bola uložená povinnosť upresniť žalobný návrh v určenej lehote.

Sťažovateľ doručil krajskému súdu 20. januára 1993 upresnenie žalobného návrhu s prílohami. Krajský súd vydal 25. februára 1993 pokyn na doručenie upresneného návrhu sťažovateľa na vyjadrenie odporcovi. Krajskému súdu bolo 22. marca 1993 doručené vyjadrenie odporcu k upresnenému návrhu sťažovateľa. Krajský súd určil 1. septembra 1993 termín pojednávania na 17. september 1993.

Na pojednávaní 17. septembra 1993 vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito, pričom sťažovateľovi bola uložená povinnosť upresniť a doplniť žalobný petit. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 20. a 30. septembra 1993 doplnenie a upresnenie žalobného petitu.

Krajský súd stanovil 21. februára 1994 termín pojednávania na 17. marec 1994 a 22. februára 1994 prípisom požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru v S. o zapožičanie spisu sp. zn. ČVS: PZ-620/1991, ktorý mu bol doručený 15. marca 1994. Pojednávanie 17. marca 1994 bolo uznesením odročené z dôvodu neprítomnosti právnej zástupkyne odporcu na 8. apríl 1994 a krajský súd vydal pokyny na doručenie prípisov právnej zástupkyne odporcu, Obvodnému oddeleniu Policajného zboru v S. a Okresnej prokuratúre B. [v súčasnosti Okresná prokuratúra B. (ďalej len „okresná prokuratúra“)]. Okresná prokuratúra doručila krajskému súdu 8. apríla 1994 požadovaný spis.

Na pojednávaní 8. apríla 1994 boli účastníci konania oboznámení s obsahom pripojených spisov Obvodného oddelenia Policajného zboru v S. a okresnej prokuratúry, pričom pojednávanie bolo uznesením odročené na 12. apríl 1994. Na pojednávaní 12. apríla 1994 krajský súd oboznámil účastníkov konania so spismi okresnej prokuratúry a Krajskej prokuratúry v B. a rozsudkom č. k. 20 C 71/92-79 zo 14. apríla 1994 návrh sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 14. apríla 1994 návrh na vydanie predbežného opatrenia, o ktorom krajský súd uznesením č. k. 20 C 71/92-89 zo 14. júna 1994 rozhodol tak, že ho zamietol.

Sťažovateľ doručil krajskému súdu 4. júla 1994 odvolanie proti uzneseniu č. k. 20 C 71/92-89 zo 14. júna 1994 a rozsudku č. k. 20 C 71/92-79 zo 14. apríla 1994. Okresná prokuratúra doručila krajskému súdu 13. júla 1994 žiadosť o vrátenie vyžiadaného spisu. Odporca doručil krajskému súdu 25. júla 1994 vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľa.

Krajský súd vydal 26. augusta 1994 pokyn na doručenie vyjadrenia odporcu sťažovateľovi a prípisu okresnej prokuratúre a vypracovanie predkladacej správy najvyššiemu súdu za účelom predloženia spisu a rozhodnutia o odvolaniach sťažovateľa. Posudzovaný spis bol najvyššiemu súdu doručený 2. septembra 1994.

Najvyšší súd stanovil 22. novembra 1994 termín pojednávania na 13. december 1994. Na pojednávaní 13. decembra 1994 účastníci konania predniesli svoje stanoviská a najvyšší súd uznesením vyhovel návrhu účastníkov na odročenie odvolacieho pojednávania do 31. januára 1995 za účelom pokusu o zmier.

Sťažovateľ doručil najvyššiemu súdu 24. januára 1995 správu o výsledku konania o pokuse o zmier, pričom odporca tak urobil vo vyjadrení doručenom najvyššiemu súdu 27. januára 1995. Najvyšší súd určil 7. februára 1995 termín odvolacieho pojednávania na 16. február 1995. Na pojednávaní 16. februára 1995 vypovedali účastníci konania a najvyšší súd uznesením č. k. 1 Co 80/94-111 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 20 C 71/92-79 zo 14. apríla 1994 a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, pričom v predmetnom rozhodnutí zároveň potvrdil uznesenie krajského súdu č. k. 20 C 71/92-89 zo 14. apríla 1994 (správne zo 14. júna 1994, pozn.). Spis bol krajskému súdu vrátený 16. mája 1995.

Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila krajskému súdu 14. júla 1995 splnomocnenie na jeho zastupovanie v predmetnom konaní. Okresná prokuratúra doručila 17. októbra 1995 krajskému súdu žiadosť o vrátenie zapožičaného spisu. Krajský súd stanovil 5. februára 1996 termín pojednávania na 20. február 1996 a 12. februára 1996 vydal pokyn na doručenie prípisu okresnej prokuratúre.

Na pojednávaní 20. februára 1996 právna zástupkyňa sťažovateľa predniesla čiastočné späťvzatie žalobného návrhu a pojednávanie bolo uznesením odročené na 2. apríl 1996. Odporca doručil krajskému súdu 21. februára 1996 písomné ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní 20. februára 1996. Okresná prokuratúra doručila 26. marca 1996 krajskému súdu žiadosť o vrátenie zapožičaného spisu.

Na pojednávaní 2. apríla 1996 krajský súd uznesením pripustil čiastočné späťvzatie žalobného návrhu predneseného na pojednávaní 20. februára 1996, vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na 21. máj 1996 za účelom predvolania ďalších svedkov. Krajský súd vydal 13. mája 1996 pokyn na doručenie oznámenia o zmene termínu pojednávania na 4. jún 1996 účastníkom konania.

Na pojednávaní 4. júna 1996 vypovedali predvolaní svedkovia a pojednávanie bolo uznesením odročené na 25. jún 1996. Okresná prokuratúra doručila krajskému súdu 6. júna 1996 žiadosť o oznámenie termínu vrátenia zapožičaného spisu. Odporca doručil krajskému súdu 10. júna 1996 oznámenie týkajúce sa predmetu posudzovaného konania.

Krajský súd prípisom z 11. júna 1996 požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru v S. o zapožičanie spisu sp. zn. Vv 620/91. Na pojednávaní 25. júna 1996 vypovedali predvolaní svedkovia a pojednávanie bolo uznesením odročené na 1. október 1996 za účelom ďalšieho dokazovania. Termín pojednávania bol 2. júla 1996 zmenený na 7. október 1996. Krajský súd prípisom z 8. júla 1996 urgoval zapožičanie spisu sp. zn. Vv 620/91 od Obvodného oddelenia Policajného zboru v S. Oznámenie Obvodného oddelenia Policajného zboru v S. týkajúce sa predmetného spisu bolo krajskému súdu doručené 24. júla 1996.

Okresná prokuratúra doručila krajskému súdu 10. septembra 1996 žiadosť o oznámenie termínu vrátenia zapožičaného spisu. Krajský súd prípisom z 11. septembra 1996 oznámil okresnej prokuratúre predpokladaný termín vrátenia zapožičaného spisu. Na pojednávaní 7. októbra 1996 vypovedali predvolaní svedkovia a rozsudkom č. k. 20 C 71/92-143 krajský súd návrh sťažovateľa zamietol. Krajský súd vydal 18. februára 1997 pokyn na doručenie predmetného rozsudku účastníkom konania.

Okresná prokuratúra doručila krajskému súdu 27. februára 1997 žiadosť o oznámenie termínu vrátenia zapožičaného spisu. Krajský súd uznesením č. k. 20 C 71/92-149 zo 6. marca 1997 uložil sťažovateľovi povinnosť uhradiť trovy štátu v určenej lehote a 6. marca 1997 vydal pokyn na doručenie predmetného uznesenia účastníkom konania.

Sťažovateľ doručil 12. marca 1997 krajskému súdu odvolanie proti rozsudku č. k. 20 C 71/92-143 zo 7. októbra 1996, 26. marca 1997 odvolanie proti uzneseniu č. k. 20 C 71/92-149 zo 6. marca 1997 a 19. mája 1997 doplňujúce vyjadrenie. Krajský súd vydal 20. mája 1997 pokyn na doručenie odvolania sťažovateľa odporcovi na vyjadrenie.

Krajský súd vydal 30. mája 1997 pokyn na doručenie prípisu okresnej prokuratúre. Krajskému súdu bola 6. júna 1997 doručená žiadosť okresnej prokuratúry o oznámenie termínu vrátenia spisu. Odporca doručil krajskému súdu 10. júna 1997 vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľa. Krajský súd vydal 11. júna 1997 pokyn na doručenie vyjadrenia odporcu právnej zástupkyňi sťažovateľa.

Krajskému súdu bolo 18. júna 1997 doručené vyjadrenie okresnej prokuratúry. Krajský súd vydal 20. júna 1997 pokyn na doručenie prípisu okresnej prokuratúre a predkladacej správy najvyššiemu súdu za účelom predloženia spisu na rozhodnutie o odvolaní. Najvyšší súd stanovil 5. septembra 1997 termín pojednávania na 16. október 1997. Na pojednávaní 16. októbra 1997 účastníci konania predniesli svoje stanoviská a najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Co 40/97, 1 Co 61/97 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 20 C 71/92-143 zo 7. októbra 1996 a uznesenie č. k. 20 C 71/92-149 zo 6. marca 1997 a vec vrátil na ďalšie konanie. Spis bol krajskému súdu vrátený 30. októbra 1997.

Krajský súd vydal 12. novembra 1997 pokyn na doručenie uznesenia najvyššieho súdu účastníkom konania. Okresná prokuratúra doručila krajskému súdu 26. novembra 1998 žiadosť o vrátenie spisu. Krajský súd vydal 1. decembra 1998 pokyn na vrátenie zapožičaného spisu a 22. júna 1999 stanovil termín pojednávania na 22. október 1999.

Na pojednávaní 22. októbra 1999 vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom zadováženia písomností potrebných pre ďalšie dokazovanie v konaní. Krajský súd vydal 26. októbra 1999 pokyn na doručenie výziev odporcovi, právnej zástupkyňi sťažovateľa a Š., R. za účelom zaslania písomností týkajúcich sa predmetu konania.

Odporca doručil krajskému súdu 12. novembra 1999 písomnosti týkajúce sa predmetu konania. Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila krajskému súdu 30. novembra 1999 písomnosti týkajúce sa predmetu konania. T., R. doručil krajskému súdu 17. decembra 1999 vyjadrenie týkajúce sa predmetu posudzovaného konania. Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila krajskému súdu 2. augusta 2000 oznámenie o ukončení právneho zastúpenia dňom 30. apríla 2000.

Krajský súd vydal 16. októbra 2000 pokyn na doručenie uznesenia č. k. 20 C 71/92-200 zo 16. októbra 2000 sťažovateľovi týkajúceho sa úhrady súdneho poplatku v určenej lehote. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 21. novembra 2000 odvolanie proti uzneseniu č. k. 20 C 71/92-200 zo 16. októbra 2000. Krajský súd vydal 22. novembra 2000 pokyn na predloženie spisu najvyššiemu súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní. Najvyšší súd uznesením č. k. 1 Co 13/2000-205 zo 14. decembra 2000 rozhodol o zrušení predmetného uznesenia krajského súdu. Spis bol vrátený krajskému súdu 22. januára 2001.

Krajský súd vydal 30. januára 2001 pokyn na doručenie predmetného uznesenia najvyššieho súdu účastníkom konania. Krajský súd nariadil 19. mája 2003 termín pojednávania na 13. jún 2003 a vydal pokyn na vyžiadanie zoznamu súdnych znalcov z odboru počítačovej techniky a odboru autorských práv.

Pojednávanie 13. júna 2003 bolo uznesením odročené za účelom uskutočnenia výsluchu neprítomného svedka, pričom doručienka o predvolaní tohto svedka na uvedené pojednávanie nebola krajskému súdu ku dňu pojednávania vrátená. Podľa úradného záznamu krajského súdu z 18. júla 2003 predvolaný svedok oznámil možné termíny vykonania výsluchu týkajúceho sa predmetu posudzovaného konania.

Krajský súd stanovil 3. februára 2005 termín pojednávania na 11. marec 2005. Zákonná sudkyňa sa 3. februára 2005 vyjadrila k sťažnosti pod sp. zn. Spr. 2119/04 a vydala pokyn na predloženie uvedeného vyjadrenia s posudzovaným spisom. Podľa úradného záznamu krajského súdu z 15. marca 2005 bol posudzovaný spis pripojený k sťažnosti sp. zn. Spr. 2119/04 od 3. februára 2005 a vrátený do kancelárie krajského súdu 21. marca 2005. Uvedeným záznamom (č. 1. 218) posudzovaný spis končí.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom nestačí, že štátny orgán vo veci koná (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 157/02, I. ÚS 76/03). Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99, III. ÚS 127/03 a ďalšie).

Sťažovateľ využil právny prostriedok, ktorého uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, a podal sťažnosť na prietahy v konaní 3. mája 2004. Predsedníčka krajského súdu v stanovisku sp. zn. Spr. 2119/04 z 15. marca 2005 uviedla, že sťažnosť považuje za dôvodnú a vec bude sledovať z hľadiska jej plynulosti a bezprietahovosti, pričom vyzve konajúceho sudcu, aby neodkladne prijal opatrenia na odstránenie vzniknutých prietahov v konaní.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 813/00, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Ústavný súd zároveň v okolnostiach posudzovanej veci uvádza, že predmetné konanie z hľadiska zbytočných prietahov neposudzoval v období pred 17. marcom 1993 s prihliadnutím na nedostatok právomoci a ustálenú judikatúru ústavného súdu (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, III. ÚS 92/01), pretože Ústava Slovenskej republiky nadobudla účinnosť 1. októbra 1992, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) nadobudol pre bývalú Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku platnosť 18. marca 1992, Ústavný súd Slovenskej republiky vznikol 17. marca 1993. Ústavný súd poskytuje ochranu iba pred porušeniami základných práv a slobôd, ku ktorým došlo na území Slovenskej republiky po nadobudnutí účinnosti dokumentov, ktoré tieto práva zakotvujú, a po jeho vzniku pokračujú, pričom nedostatok právomoci ústavného súdu v tejto veci nie je možné odstrániť.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť veci“, ústavný súd sa stotožňuje s názorom predsedníčky krajského súdu, že daná vec je náročná z právneho aj skutkového hľadiska, pretože ide o spor v oblasti duševného vlastníctva, navyše v súčasnosti náročný na dokazovanie najmä z hľadiska časového odstupu okolností potrebných pre preukázanie rozhodujúcich skutočností. Ústavný súd však zároveň poukazuje na skutočnosť, že dĺžka

samotného konania – viac ako trinásť rokov – je aj pri zohľadnení uvedených faktorov ústavne neakceptovateľná.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd z prehľadu posudzovaného spisu zistil, že s'ťažovateľ využil procesné oprávnenia účastníka konania podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a úpravami žalobného petitu prispel k určitému predĺženiu predmetného konania, pričom uvedené predĺženie konania nie je možné pripísať na ťarchu krajského súdu.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného krajského súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu krajského súdu došlo k porušeniu vyššie uvedeného práva, ústavný súd zistil, že tomu tak je, a to bez existencie zákonnej prekážky (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 3/00).

Ústavný súd s prihliadnutím aj na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku z posudzovaného spisu zistil, že krajský súd nevykonal žiadne úkony vo veci v obdobiach od 16. mája 1995 do 5. februára 1996 (8,5 mesiacov), od 12. novembra 1997 do 1. decembra 1998 (12,5 mesiacov), od 17. decembra 1999 do 16. októbra 2000 (10 mesiacov), od 30. januára 2001 do 19. mája 2003 (27,5 mesiacov) a od 13. júna 2003 do 3. februára 2005 (19,5 mesiacov), čím došlo k zbytočným priet'ahom v celkovej dĺžke 78 mesiacov.

Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 15. júla 2005 uviedla, že dĺžka predmetného konania súvisí najmä s právnou a skutkovou náročnosťou veci, pričom v tomto konaní zároveň došlo aj k objektívnym priet'ahom spôsobeným nadmernou pracovnou zaťaženosťou zákonného sudcu. Navyše, na neprimeranej dĺžke konania sa podieľali aj nedostatky žalobného podania s'ťažovateľa

a nutnosť zabezpečovania ďalšieho dokazovania jeho nárokov týkajúcich sa posudzovanej veci.

Právo zaručené podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa realizuje takým konaním všeobecných súdov, ktoré plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty osoby, ktorá sa obrátila na súd v konkrétnej veci (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 40/97). Podľa právneho názoru ústavného súdu vyjadreného v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 14/00 „Otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní“.

Na základe týchto dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že bolo porušené základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, tak ako mu ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv a slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Z uvedeného dôvodu ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia prikázal krajskému súdu v danej veci konať, a to bez zbytočných priet'ahov.

IV.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení práva s'ťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.“

Ústavný súd pri stanovení výšky primeraného finančného zadost'učinenia vzal do úvahy obdobia nečinnosti krajského súdu, ako aj okolnosť, že s'ťažovateľ svojim správaním neprispel k zbytočným priet'ahom v predmetnom konaní, ale svojimi procesnými úkonmi prispel k určitému predĺženiu posudzovaného konania, ktoré však nemožno pripísať na vrub krajskému súdu. Ústavný súd považuje sumu 80 000 Sk pre s'ťažovateľa za primeranú so zreteľom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci a celkovú dĺžku konania, a preto žiadosti s'ťažovateľa, ktorý požadoval priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 1 950 000 Sk s ročným úrokom 19 % od 2. apríla 1992 až do zaplatenia, vo zvyšnej časti nevyhovel.

Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia vychádzal ústavný súd zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru aplikovaného na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadost'učinenia nie je prípadná náhrada škody.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý v odôvodnených prípadoch umožňuje ústavnému súdu podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy, ústavný súd priznal s'ťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo s'ťažovateľa bolo porušené, a teda mal vo veci úspech.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna šestina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na skutočnosť, že dva úkony právnej služby boli realizované v roku 2005, ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk, preto ústavný súd priznal náhradu trov za dva úkony právnej pomoci každý v hodnote 2 501 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. dvakrát 150 Sk.

Podľa takto určených kritérií je správny výpočet trov v sume 5 302 Sk, ktoré ústavný súd zaviazal krajský súd uhradiť právnej zástupkyni sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2005